

HRVATSKI SABOR

1255

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sestrinstvu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. svibnja 2011. godine.

Klasa: 011-01/11-01/99

Urbroj: 71-05-03/3-11-2

Zagreb, 17. svibnja 2011.

Predsjednik
Republike
Hrvatske
**prof. dr. sc. Ivo
Josipović, v. r.**

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SESTRINSTVU

Članak 1.

U Zakonu o sestrinstvu (»Narodne novine«, br. 121/03. i 117/08.) članak 1. mijenja se i glasi:

»Ovim se Zakonom uređuju sadržaj i način djelovanja, standard obrazovanja, uvjeti za obavljanje djelatnosti, dužnosti i kompetencije, kontrola kvalitete i stručni nadzor nad radom medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na medicinske sestre opće njege/medicinske tehničare opće njege (u daljnjem tekstu: medicinske sestre) na odgovarajući način primjenjuju se i na osobe sa zanimanjem: medicinska sestra/tehničar opće njege, medicinska sestra-medicinski tehničar, medicinska sestra općeg smjera, medicinska sestra – tehničar općeg smjera, medicinska sestra-medicinski tehničar specijalist (uz dodatak naziva specijalizacije), viša medicinska sestra, viša medicinska sestra bolničkog smjera, viša medicinska sestra dispanzersko-patronažnog smjera, prvostupnica sestrinstva, stručna prvostupnica sestrinstva, sveučilišna prvostupnica sestrinstva, prvostupnica sestrinstva specijalist (uz dodatak naziva specijalizacije), magistra sestrinstva, diplomirana medicinska sestra te doktor znanosti sestrinstva.

Određbe ovoga Zakona odnose se na medicinske sestre koje obavljaju djelatnost zdravstvene njega na svim razinama zdravstvene zaštite, u djelatnosti socijalne skrbi i drugim djelatnostima u kojima medicinske sestre pružaju izravnu zdravstvenu zaštitu te medicinske sestre koje sudjeluju u obrazovanju medicinskih sestara u predmetima koji se odnose na zdravstvenu negu.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.«.

Članak 2.

U članku 3. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

»Radi svojih etičkih, vjerskih ili moralnih nazora, odnosno uvjerenja medicinska sestra se ima pravo pozvati na priziv savjesti te odbiti provođenje zdravstvene/sestrinske njega ako se to ne kosi s pravilima struke te ako time ne uzrokuje trajne posljedice za zdravlje ili ne ugrozi život pacijenta. O svojoj odluci mora pravodobno izvijestiti pacijenta i odgovornu ili nadređenu osobu.«.

Članak 3.

Članak 5. mijenja se i glasi:

»Zdravstvena/sestrinska njega jest javna djelatnost te podliježe kontroli zadovoljenja standarda obrazovanja i standarda kvalitete.

Zdravstvena/sestrinska njega uključuje primjenu specifičnih znanja i vještina temeljenih na znanstvenim spoznajama iz područja sestrinstva, prirodnih, medicinskih i humanističkih znanosti.

Djelatnost zdravstvene njega provodi se na svim razinama zdravstvene zaštite, u djelatnosti socijalne skrbi i svim djelatnostima u kojima medicinske sestre pružaju izravnu zdravstvenu zaštitu.

Sestrinsku djelatnost mogu obavljati samo medicinske sestre, u opsegu koji im pružaju kompetencije stečene obrazovanjem.«.

Članak 4.

Članak 7. mijenja se i glasi:

»Temeljnu naobrazbu medicinske sestre stječu uspješnim završetkom strukovnog obrazovanja za zanimanje medicinska sestra, u skladu s važećim propisima Republike Hrvatske.«.

Članak 5.

Članak 8. mijenja se i glasi:

»Viša razina obrazovanja medicinskih sestara stječe se završetkom preddiplomskog stručnog ili sveučilišnog studija sestrinstva za medicinske sestre, i/ili diplomskog sveučilišnog studija sestrinstva.«.

Članak 6.

U članku 10. stavak 2. mijenja se i glasi:

»Potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja medicinskih sestara utvrđuje općim aktom Hrvatska komora medicinskih sestara uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.«.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»Potrebu, sadržaj i trajanje specijalističkog usavršavanja medicinskih sestara utvrđuje ministar nadležan za zdravstvo.«.

Članak 7.

U članku 11. iza riječi: »zdravstvenim ustanovama« stavlja se zarez i dodaju riječi: »ustanovama u kojima se provodi strukovno obrazovanje«.

Članak 8.

Članak 12. mijenja se i glasi:

»Medicinske sestre imaju pravo i obvezu stručnog usavršavanja stalnim obnavljanjem stečenih znanja i usvajanjem novih znanja i vještina, u skladu s najnovijim dostignućima i saznanjima iz područja sestrinstva.

Trajno stručno usavršavanje provodi se sudjelovanjem na stručnim seminarima, tečajevima i stručnim skupovima.

Sadržaj, rokove i postupak trajnog usavršavanja medicinskih sestara općim aktom propisuje Hrvatska komora medicinskih sestara.

Poslodavac je obavezan omogućiti medicinskoj sestri stručno usavršavanje u opsegu potrebe za obnavljanje odobrenja za samostalan rad.«.

Članak 9.

U članku 13. stavku 1. riječ: »je« zamjenjuje se riječju: »nije«.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

»Medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu sukladno članku 7. ovoga Zakona provodi zdravstvenu njegu samostalno, a na temelju odobrenja za samostalan rad (licencija) u skladu s kompetencijama stečenih obrazovanjem.«.

Članak 10.

Članak 14. mijenja se i glasi:

»Voditelj tima zdravstvene njege jest medicinska sestra koja je završila najmanje preddiplomski studij sestrinstva, koja je upisana u registar medicinskih sestara pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara (u daljnjem tekstu: registar) i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad u skladu s kompetencijama stečenim obrazovanjem.

Zdravstvenu njegu kao član tima provodi medicinska sestra koja je završila strukovno obrazovanje za zanimanje medicinska sestra, koja je upisana u registar i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad u skladu s kompetencijama stečenim obrazovanjem.

Medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu sukladno članku 7. ovoga Zakona stječe pravo na upis u registar i dobivanje odobrenja za samostalan rad.

Državljeni država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s pacijentom.

Medicinska sestra koja obavlja zdravstvenu njegu u djelatnosti socijalne skrbi polaže stručni ispit na temelju propisa iz članka 22. stavka 4. ovoga Zakona.«.

Članak 11.

U članku 15. stavak 2. mijenja se i glasi:

»O davanju odobrenja za samostalan rad (licencija) medicinskoj sestri upisanoj u registar rješenjem odlučuje Hrvatska komora medicinskih sestara.«.

U stavku 3. riječi: »upravnog akta« zamjenjuju se riječju: »rješenja«.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

»Medicinska sestra može obavljati djelatnost zdravstvene njege samo u okviru kompetencija stečenih obrazovanjem i dodatnim usavršavanjem utvrđenih odobrenjem za samostalan rad.«.

Iza stavka 7. dodaju se stavci 8. i 9. koji glase:

»Medicinskim sestrama – strancima Hrvatska komora medicinskih sestara daje odobrenje za samostalan rad na vrijeme određeno propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

Medicinskoj sestri sa specijalizacijom, odnosno užom specijalizacijom daje se odobrenje za samostalan rad sukladno općim aktima Hrvatske komore medicinskih sestara za područje specijalnosti ili uže specijalnosti za koju je stručno osposobljena, a nakon predodjenja uvjerenja o položenom specijalističkom ispitu izdanom od strane ministarstva nadležnog za zdravstvo.«.

Članak 12.

Naziv Glave V. mijenja se i glasi: »V. DUŽNOSTI I KOMPETENCIJE MEDICINSKIH SESTARA«.

U članku 16. podstavak 1. mijenja se i glasi:

»– primjena svih dostupnih znanja iz područja sestrinstva, temeljenog na dostatnom razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka te njegovog fizičkog i društvenog okruženja,«.

Iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi:

»– sposobnost sudjelovanja u praktičnoj izobrazbi zdravstvenog osoblja,«.

Dosadašnji podstavci 5. do 14. postaju podstavci 6. do 15.

U dosadašnjem podstavku 15., koji postaje podstavak 16., iza riječi: »članovima« dodaje se riječ: »zdravstvenog«.

Dosadašnji podstavci 16. do 18. postaju podstavci 17. do 19.

Članak 13.

Iza članka 16. dodaje se članak 16.a koji glasi:

»Članak 16. a

Svrha sestrinske djelatnosti jest zaštita zdravlja pojedinca, obitelji i cjelokupnog pučanstva.

Kompetencije medicinske sestre obuhvaćaju znanja i vještine određene člankom 39. stavkom 3. Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (»Narodne novine«, br. 124/09.) te spoznaje i postupke planiranja, organiziranja, provođenja i procjene kvalitete provedene zdravstvene/sestrinske njege sukladno razinama obrazovanja.

Medicinska sestra s temeljnom naobrazbom iz članka 7. ovoga Zakona:

- primjenjuje znanja i vještine iz područja zdravstvene skrbi, osnovnih predmeta struke i društvene skupine predmeta u razumijevanju fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih pojedinaca kao i odnosa između zdravstvenog stanja pojedinca i njegovog fizičkog i društvenog okruženja,
- primjenjuje načela sestrinske etike – etičkog kodeksa medicinskih sestara,
- primjenjuje deklaracije o ljudskim pravima i pravima bolesnika,
- osigurava povjerljivost i sigurnost pisanih i usmenih informacija dobivenih obavljanjem profesionalnih dužnosti,
- primjenjuje važeće propise u obavljanju profesionalne dužnosti,
- sudjeluje u planiranju, pripremanju i provođenju osnovne zdravstvene/sestrinske njege u skladu sa standardiziranim postupcima i samovrednovanjem rada,

- sudjeluje u planiranju, pripremanju i provođenju i/ili u izvođenju medicinsko-tehničkih zahvata zdravih i bolesnih pojedinaca svih životnih dobi,
- potiče i/ili pomaže bolesniku u zadovoljavanju osnovnih životnih aktivnosti poštujući njegovo ljudsko dostojanstvo i kulturološke različitosti,
- sudjeluje u unapređenju i osiguravanju kakvoće postupaka zdravstvene/sestrinske njege,
- vodi zdravstvenu dokumentaciju i dokumentaciju zdravstvene/sestrinske njege, izvješćuje članove zdravstvenog tima poštujući tajnost podataka,
- koristi suvremenu informacijsko-komunikacijsku tehnologiju u pisanom, govornom i elektroničkom obliku,
- prepoznaje životno ugroženog pojedinca i primjenjuje hitne medicinske postupke sukladno kompetencijama,
- sudjeluje u zdravstvenom odgoju pojedinca, obitelji i zajednice svih životnih dobi s ciljem promicanja zdravlja i zdravog načina života,
- primjenjuje postupke očuvanja zdravlja i zdravog okoliša te skrb za osobnu sigurnost, sigurnost pojedinca i zajednice,
- primjenjuje pravila zaštite na radu i rada na siguran način,
- primjenjuje vještine komuniciranja s članovima tima za zdravstvenu/sestrinsku njegu i ostalim osobljem te s pacijentom, njegovom obitelji i zajednicom,
- razvija samostalnost i samoinicijativnost u radu u okviru profesionalne odgovornosti,
- sudjeluje u radu zdravstvenoga i/ili multidisciplinarnoga tima u okviru profesionalne odgovornosti,
- razvija odgovornosti za cjeloživotno učenje, profesionalni razvoj i unapređenje kompetencija u skladu s potrebama tržišta rada,
- sudjeluje u izobrazbi učenika i stručnom usavršavanju zdravstvenog osoblja.

Medicinska sestra prvostupnica osim kompetencija iz stavka 3. ovoga članka:

- utvrđuje potrebe pacijenta za zdravstvenom njegom,
- planira, organizira, provodi i procjenjuje kvalitetu zdravstvene/sestrinske njege,
- sudjeluje u procesu očuvanja zdravlja i sprečavanju nastanka bolesti stanovnika,
- nadzire rad svih radnika koji na bilo koji način utječu na proces provođenja zdravstvene/sestrinske njege,

- odgovorna je za evidentiranje svih provedenih postupaka i aktivnosti provođenja zdravstvene/sestrinske njege tijekom 24 sata,
- sudjeluje u istraživačkom radu.

Medicinska sestra magistra sestrinstva osim kompetencija iz stavka 3. i 4. ovoga članka:

- izvodi edukaciju svih razina medicinskih sestara sukladno propisima o visokom obrazovanju,
- provodi znanstveni rad,
- organizira i upravlja osobljem, materijalnim sredstvima te sustavima podrške u okviru svog autonomnog područja djelovanja zdravstvene/sestrinske njege, na svim razinama zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te na poslovima koji uključuju sestrinsku djelatnost,
- upravlja sustavom kvalitete zdravstvene/sestrinske njege i procjene razvoja zdravstvene njege.

Kompetencije medicinske sestre sa završenom specijalističkom izobrazbom te poslijediplomskim sveučilišnim studijem određen je popisom izlaznih kompetencija/ishodima učenja sukladno propisima o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara, odnosno propisima o visokim učilištima, koje se nadovezuju na temeljne sestrinske kompetencije.«.

Članak 14.

U članku 17. stavku 1. riječi: »na sestrinskoj listi« zamjenjuju se riječima: »u sestrinsku dokumentaciju«.

U stavku 2. riječ: »lista« zamjenjuje se riječju: »dokumentacija«.

U stavku 3. riječ: »liste« zamjenjuje se riječju: »dokumentacije«.

Članak 15.

Članak 21. mijenja se i glasi:

»U slučaju nemogućnosti provedbe postupaka zdravstvene njege, medicinska sestra obvezna je odmah o tome pisanim putem izvijestiti nadređenu osobu.

Medicinska sestra nije odgovorna za neprovođenje postupaka zdravstvene njege, odnosno neprovedeni ordinirani postupak u slučaju kada unatoč primjeni najboljeg znanja i vještina, poslodavac nije osigurao ordinirane lijekove, sredstva, minimalno potreban pribor ili tehničku opremu u skladu s minimalnim standardima za provođenje uspješne zdravstvene/sestrinske njege.«.

Članak 16.

U članku 25. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»Članstvo u Komori dobrovoljno je za medicinske sestre koje:

- ne obavljaju neposredno svoju djelatnost,
- obavljaju sestrinsku djelatnost izvan Republike Hrvatske,
- su nezaposlene,
- su u mirovini.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 17.

Članak 27. mijenja se i glasi:

»Pored javnih ovlasti iz članka 26. ovoga Zakona Komora obavlja i sljedeće poslove:

1. donosi etički kodeks medicinskih sestara,
2. surađuje s ministarstvom nadležnim za zdravstvo na svim područjima od interesa za medicinske sestre te daje stručna mišljenja kod pripreme propisa od utjecaja na struku medicinskih sestara,
3. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo sadržaj protokola za plan i provođenje zdravstvene njege, u skladu s pozitivnom praksom i po međunarodno priznatim načelima,
4. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo standarde i normative za djelatnost medicinskih sestara,
5. utvrđuje potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja medicinskih sestara, osim specijalističkog usavršavanja,
6. surađuje s obrazovnim ustanovama i stručnim sestrinskim društvima u provođenju trajnog stručnog usavršavanja te vrednovanja i provjere stručnosti medicinskih sestara,
7. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo sadržaj sestrinske dokumentacije,
8. utvrđuje način i uvjete pod kojima se obavlja stručni nadzor nad radom medicinskih sestara,
9. utvrđuje najniže cijene zdravstvene njege za medicinske sestre izvan osnovne mreže zdravstvene djelatnosti,
10. utvrđuje cijene zdravstvene njege iz opsega privatnog zdravstvenog osiguranja,
11. utvrđuje povrede radnih dužnosti medicinskih sestara,
12. utvrđuje disciplinske mjere za lakše i teže povrede radne dužnosti medicinskih sestara,

13. provodi disciplinski postupak i izriče disciplinske mjere za povrede dužnosti medicinskih sestara,
14. surađuje sa zdravstvenom inspekcijom ministarstva nadležnog za zdravstvo,
15. zastupa interese medicinskih sestara,
16. brine se za pravnu pomoć svojih članova,
17. brine se o drugim interesima svojih članova,
18. koordinira odnose među članovima te aktivno sudjeluje u rješavanju eventualno nastalih sporova,
19. surađuje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim međunarodnim organizacijama od interesa za sestrinstvo,
20. obavlja i druge poslove određene zakonima, Statutom i drugim općim aktima Komore.«.

Članak 18.

U članku 30. stavku 4. riječ: »iduće« zamjenjuje se riječju: »tekuće«.

Članak 19.

U članku 31. stavku 2. iza riječi: »samouprave« stavlja se zarez i dodaju riječi: »sindikativima u koja se udružuju medicinske sestre te stručnim sestrinskim udrugama«.

Članak 20.

Više medicinske sestre koje su završile obrazovanje sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, danom stupanja na snagu ovoga Zakona izjednačene su u nazivu i kompetencijama s prvostupnicama sestrinstva, sukladno Zakonu o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (»Narodne novine«, br. 107/07.).

Članak 21.

Zdravstveni radnici sa završenim jednim od zdravstvenih strukovnih obrazovanja koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona rade na poslovima zdravstvene/sestrinske njege, obvezni su nastavak rada uskladiti sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 22.

Medicinska sestra koja je stekla temeljnu naobrazbu za medicinske sestre uspješnim završetkom srednjoškolskog obrazovnog programa sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Zakona o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 30/09.) obavila pripravnički staž i položila stručni ispit stječe pravo na upis u registar i dobivanje odobrenja za samostalan rad, te ima iste kompetencije kao i medicinska sestra koja je temeljnu naobrazbu stekla sukladno članku 4. ovoga Zakona.

Polaznici srednjoškolskog obrazovanja za medicinsku sestru koji se obrazuju po obrazovnim programima koji su bili važeći prije stupanja na snagu Zakona o strukovnom obrazovanju, dužni su po završetku obrazovanja obaviti pripravnički staž i položiti stručni ispit, nakon čega stječu ista prava kao i medicinske sestre iz stavka 1. ovoga članka.

Uvjeti obavljenoga pripravničkog staža i položenoga stručnog ispita iz stavka 1. ovoga članka ne odnose se na državljane država članica Europske unije.

Na sadržaj, duljinu trajanja pripravničkoga staža i način polaganja stručnoga ispita za medicinske sestre primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti i provedbenih propisa donesenih na temelju toga Zakona.

Članak 23.

Medicinskim sestrama koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona završile ili su u tijeku obrazovanja na specijalističkim diplomskim stručnim studijima omogućit će se pohađanje razlikovnih programa za stjecanje naziva magistra sestrinstva.

Članak 24.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 10. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na izmijenjene stavke 4. i 5. članka 14., te članka 22. stavka 3. ovoga Zakona koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 500-01/11-01/05

Zagreb, 13. svibnja 2011.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić, v. r.